

Základné pojmy

Cudzinec (*foreigner, étranger, Ausländer*)

Podľa zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je **cudzincom každý, kto nie je štátnym občanom Slovenskej republiky**. Pojem cudzinec je tak všeobecný zastrešujúci pojem, označujúci každého, kto nie je štátnym občanom Slovenskej republiky. V rámci pojmu cudzinec je však potrebné rozlišovať medzi:

občan EÚ / EHP

(*union citizen, citoyen de l'Union européenne, Unionsbürger*): cudzinec, ktorý je občanom členského štátu Európskej únie, Európskeho hospodárskeho priestoru a Švajčiarskej konfederácie.

štátny príslušník / občan tretej krajiny

(*third-country national, ressortissant d ' un pays tiers, Drittstaatsangehöriger* : cudzinec, ktorý je štátny príslušník krajiny, ktorá nie je členským štátom Európskej únie (teda: nie je občanom EÚ ani rodinným príslušníkom občana EÚ), iným zmluvným štátom Dohody o Európskom hospodárskom priestore alebo Švajčiarskou konfederáciou alebo ide o osobu bez štátnej príslušnosti (pozri: zákon č. 5/2004 Z. z. službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

žiadateľ o azyl

(*asylum seeker, demandeur d'asile, Asylbewerber*): cudzinec, ktorý podľa zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle požiada na útvare Policajného zboru, zodpovednom za prijatie žiadostí o azyl, o udelenie azylu na území Slovenska; žiadateľovi o azyl môže Migračný úrad MV SR poskytnúť doplnkovú ochranu, čím sa pobyt žiadateľa o azyl považuje za prechodný pobyt.

azylant

cudzinec, ktorému bola podľa zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle v znení neskorších predpisov poskytnutá medzinárodná ochrana vo forme azylu, pretože má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z dôvodov, ktoré určuje zákon.

osoba s udelenou doplnkovou ochranou

(*subsidiary protection status, statut conféré par la protection subsidiaire, subsidiärer Schutzstatus*): cudzinec, ktorému podľa zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle v znení neskorších predpisov poskytla Slovenská republika doplnkovú ochranu v prípade, že sa žiadateľovi neudelil azyl, avšak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezpráviu. Rozdielom pri udeľovaní azylu a poskytovaní doplnkovej ochrany je čas, na ktorý sa ochrana udeľuje. V prípade azylu ide o trvalý pobyt cudzinca na území SR, v prípade doplnkovej ochrany ide o prechodný pobyt na dobu jedného roka, ktorý na základe opodstatnených dôvodov možno opäť predĺžiť na ďalší rok.

maloletý bez sprievodu

(*unaccompanied minor, mineur isolé étranger, unbegleiteter Minderjähriger*): cudzinec, ktorý podľa zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele nie je občan SR a nachádza sa na území SR bez sprievodu rodiča alebo inej plnoletej fyzickej osoby, ktorej by mohlo byť dieťa zverené do osobnej starostlivosti.

utečenec

(*refugee, réfugié, Flüchtling*): cudzinec, ktorý uteká z vlastnej krajiny, pretože je v nej prenasledovaný podľa dôvodov uvedených v Dohovore o právnom postavení utečencov z roku 1951 (Ženevský dohovor), alebo má oprávnené obavy, že bude prenasledovaný, a vzhľadom na tieto obavy nemôže alebo sa nechce vrátiť do vlastnej krajiny. V slovenskom právnom poriadku bol pojem utečenec nahradený pojmom azylant.

Integrácia (*integration, intégration, Integration*)

Integrácia je obojstranný proces vzájomného uznania a rešpektovania cudzincov a domáceho obyvateľstva. Ide o obojstranný proces, ktorý od cudzincov vyžaduje osvojenie si práv a povinností prijímacieho štátu a na druhej strane sa od prijímacieho štátu žiada vytvorenie podmienok pre úspešné začlenenie cudzincov do spoločnosti. Integrácia je preto strategickým procesom, ktorý prebieha na všetkých úrovniach štátu a spoločenského života. Kľúčovým pre úspešný integračný proces je zapojenie regionálnej a lokálnej úrovne – práve v mieste legálneho pobytu cudzinci nielen pracujú, ale sú aj súčasťou lokálnych komunít – takže reálna integrácia sa odohráva priamo v zamestnaní, komunitách, susedstvách, reštauráciách, bytových domoch, ubytovniach a pod. Samosprávy a lokálni aktéri tak napomáhajú integrácii cudzincov priamo v mieste ich legálneho pobytu, čo vedie k vzniku sociálnej súdržnosti medzi cudzincami a majoritnou spoločnosťou.

Migrácia (*migration*) / Migrant (*migrant*)

Slovo migrácia pochádza z latinského *migration* , v zmysle putovať, zmena, presun. Ide teda o pohyb osôb alebo skupín osôb v geografickom a sociálnom priestore spojený s prechodnou alebo trvalou zmenou miesta pobytu. V tomto zmysle je migrant osoba, ktorá z akýchkoľvek dôvodov dočasne alebo trvalo zmenila miesto svojho trvalého, respektíve obvyklého, pobytu buď z jednej časti krajiny do inej (vnútroštátna migrácia) alebo z jednej krajiny do druhej (medzinárodná, resp. zahraničná migrácia). Slovenský právny poriadok však nepoužíva pojem migrant, ale cudzinec. Medzinárodná migrácia môže mať rôzne podoby. Najjednoduchšie rozdelenie medzinárodnej migrácie je na *legálnu* a *nelegálnu*. Legálna migrácia je vstup do krajiny (prekročenie hraníc) s platnými dokladmi, vízum, alebo príslušným povolením na pobyt. Nelegálna migrácia je vstup do danej krajiny bez platných dokladov, bez platného víza, alebo bez povolenia na pobyt.

Použitie zdroje

1) *A Common Agenda for Integration Framework for the Integration of Third-Country Nationals in the European Union* , Brussels, 1.9.2005; 2) European Migration Network: *Asylum and Migration Glossary 3.0* . European Commission, 2014; 3) Medzinárodná organizácia pre migráciu: *Základné pojmy v oblasti migrácie a integrácie cudzincov* . Dostupné na: < <http://www.iom.sk/sk/pre-media/pojmy-o-migracii>> 4) Migračné informačné centrum IOM: *Práve poradenstvo* . Dostupné na: <<https://www.mic.iom.sk/index.php/sk/sk-bubles/316-test-pravne-poradenstvo>>

